

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

S. Rădulescu. — *Unificarea Legislativă.*
Jurisprudență Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Vânzare. — Act sub semnătură privată. — Semnare prin punere de deget. — Nevaliditate. (Radu Ion Moise cu Sița Samoil).
Curtea de Apel din București s. III. — Retract litigios. — Eșire din indiviziune. — Dacă constituie un litigiu. (P. Șerbănescu. — Calmuc cu Năstase Nichifor și alții).
Tribunalul Prahova s. I. — Pământ rural. — Titlu de proprietate. — Succesiune. — Drept de ereditate. — Stare civilă. — Dovadă cu martori. (J. C. Bârdeică cu Gh. M. Burlacu).

Articolul „*Despre efectul războiului mondial asupra naționalității societăților comerciale*“, publicat în numărul precedent și datorat d-lui MIRCEA POSSA, *procuror la Curtea de Apel din Iași*, a apărut, prin o regretabilă omisiune, fără numele autorului.

Facem amendă onorabilă, rugând pe distinsul magistrat și colaborator a scuza această omisiune care a putut trece neobservată. De altminteri, ea a fost în parte atenuată prin mențiunea din sumar.

UNIFICAREA LEGISLATIVĂ

Această chestiune care continuă a fi de actualitate la noi, a format obiectul unei judicioase și documentate comunicări pe care d. Andrei Rădulescu, consilier la Inalta Curte de Casație și vice-președinte al Academiei Române, a făcut-o în ședința dela 2 Iunie a acestei savante adunări.

Cu luciditatea și profesiunea cercetărilor sale în domeniul legislației cu caracter juridic, distinsul conferențiar a expus întreaga problemă a unificării cu diferitele ei aspecte. Situațiunea de azi, în care ne găsim din punctul de vedere legislativ nu mai poate dăinui fără mari inconveniente pentru unitatea statului. Justiția și administrația, din cauza diversității normelor de conducere, îngreunează raporturile dintre locuitorii țării și acelea cu străinii lăsând impresia că vechile granițe nu au dispărut și că actuala formă a statului nu este decât provizorie.

Unificarea legislativă trebuie făcută cât mai cu-

rând și cu orice preț pentru a înlătura toate aceste mari neajunsuri.

Obiecțiunile cari s'au pus înainte, că unificarea n'ar fi voită de popor, că ea ar lovi în interesele și deprinderile lui, că s'ar produce mari nemulțumiri, nu sunt serioase. Dacă ar fi astfel, nici o lege nouă nu s'ar mai putea face, pentru că e cu neputință ca dispozițiunile unei legi să satisfacă toate interesele. Unificarea nu înseamnă o nedreptățire, o asuprire a unei părți din populație, ea va fi spre binele tuturor contribuind la întărirea unității sufletești și consolidarea statului care este o tendință generală.

Conferențiarul citează tot ce s'a făcut în această privință în alte țări, precum în Franța, Austria, Italia, Germania și Elveția, arătând că, după război, această tendință este și mai puternică în Jugoslavia, Cehoslovacia, Polonia, Franța, Italia, unde se lucrează foarte activ pentru o cât mai repede și completă unificare. Mai mult încă, actualmente există o puternică tendință de unificare internațională din punctul de vedere legislativ.

Aruncând o privire retrospectivă asupra trecutului, d. Andrei Rădulescu dă amănunte interesante asupra modului cum s'a făcut unificarea sub Vodă-Cuza.

În a doua parte a comunicării, arată tot ce s'a făcut până acum la noi în această chestiune, și cât mai este de făcut pentru înfăptuirea operei de unificare legislativă.

Partea cea mai sugestivă a comunicării laboriosului academician este aceea în care insistă asupra modului cum trebuie a se lucra. Nu se pot face legi noi pentru toate materiile, a spus d-sa, părăsind astfel ceea ce există, după cum nu se poate admite nici propunerea de a se introduce, în întregime, unele legi străine, cum ar fi de exemplu în codul civil. Aceasta ar fi o greșeală și o gravă atingere adusă culturai și dreptului românesc, care are trecutul lui și care e susceptibil de adaptare, păstrându-și caracterul.

Legile în vigoare în provinciile alipite, nu pot fi extinse pe tot teritoriul statului român, pentru că aceste legi sunt de esență străină, impuse poporului român, unele înapoiate și în cea mai mare parte nu sunt mai bune decât cele din vechiul regat. Aceste

legi ale noastre au un spirit latin, sunt făcute de români liberi, legi naționalizate prin o îndelungată aplicare.

Pentru unificare trebuie a se lua în vedere legile din vechiul regat, să se modifice, într'un timp scurt, unele părți care sunt recunoscute că n'ar mai corespunde concepțiilor de azi și astfel să fie extinse în toată țara. În noile teritorii nu ar mai rămâne decât câteva părți, care ar trebui introduse și în vechiul regat, cum ar fi cărțile funduare, dar ceea ce nu se poate face imediat. În acest fel au procedat Francezii în Alsacia și Lorena.

La noi, spunea d. Rădulescu, situația ar fi mai ușoară, pentru că n'avem în noile teritorii un drept mai bun decât al nostru, precum este cel german din provinciile franceze liberate.

Afară de aceasta, dacă s'ar cerceta cu nepărtinire și atenție dreptul din țările surori, s'ar vedea că nu sunt deosebiri ireductibile, așa că nu s'ar sdruncina temelile societății, cum se pretinde, prin introducerea legilor românești.

În ce privește codul penal, a cărui elaborare unitară e întocmită, ar trebui introdus cât mai repede.

Cu privire la metoda de lucru, d. Rădulescu arată că sistemul comisiilor nu este cel mai bun. Este de preferat, spunea d-sa, ca asemenea lucrări să fie încredințate uneia sau cel mult la una sau două persoane, însă bine pregătite. Proiectele să fie date publicității, să se adune observațiunile și să se revadă textele dându-li-se forma definitivă.

Mai grea ar fi procedura în Parlament, unde cu sistemul obișnuit s'ar întârzia lucrările. Dar și aici s'ar putea găsi o modalitate mai expeditivă. Totuși s'ar putea extinde fără nici un inconvenient dreptul vechiului regat în Basarabia unde, în parte, este deja introdus.

În încheiere, d. Rădulescu spune că s'a vorbit prea mult pro și contra unificării, dar s'a lucrat prea puțin. Ar fi mai bine ca în loc de discursuri lungi, care nu sporesc munca, să se publice observații și cercetări asupra diferitelor materii, căutând a se cunoaște legile din tot cuprinsul țării, iar nu mărginindu-se fiecare la acele din ținutul său. Multe din stările de azi ar fi fost înlăturate, părere multora s'ar fi putut schimba, iar unificarea ar fi făcut mari progrese.

„Toți și mai ales juriștii să fie convingși de însemnătatea unificării, și lăsând la o parte interesele, prejudecățile și orice alte preocupări, să-și aducă contribuția spre a îndeplini cât mai grabnic această datorie națională pentru desăvârșirea unirii neamului românesc“.

Cu aceste cuvinte și-a terminat d. Andrei Rădulescu comunicarea sa dela Academie, ascultată cu multă atențiune și interes de membrii alesei corporațiuni și de numerosul auditor ce a asistat la această ședință.

S. R.

JURISPRUDENȚA ROMNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 1 Iunie 1926

Președinția D-lui C. Sărățeanu, consilier

Rada Ion R. Moise cu Șita Samoilă

VÂNZARE. — ACT SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — SEMNARE PRIN PUNERE DE DEGET. — NEVALABILITATEA ACTULUI. — ART. 943, 1176 ȘI 1294 COD. C.V.

Vânzarea fiind prin esența ei sinalagmatică, nu poate fi constatată când este vorba de acte încheiate sub semnătură privată, decât numai dacă aceste acte sunt semnate propriu de toate părțile contractante; astfel că semnarea actului de vânzare, încheiat sub semnătură privată, de către una din părți prin punere de deget are de efect nevalabilitatea actului.

No. 2878. — Respins recursul făcut de Rada Ion R. Moise în contra sentinței cu No. 102/925 a Trib. Buzău S. II în proces cu Șita C. Samoilă.

S'au ascultat D-nii avocați D. Răuceanu pentru recurentă și D. Moldoveanu pentru intimată.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Rada Ion R. Moise cu autorizația soțului ei Ion R. Moise, în contra sentinței Nr. 102/925, dată de Tribunalul Buzău, Secția II-a.

Având în vedere punctul II din motivul de causare:

„Am arătat Tribunalului că, dacă legea cere, la actele private pentru contractele sinalagmatice, să fie semnate de toate părțile și să fie redactate în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interese contrarii, aceasta a fost numai din cauză că contractele acestea în general cuprind drepturi și obligațiuni reciproce și deci era necesar ca fiecare parte să poată dovedi obligațiunile celeilalte părți. Când niciuna din părți n'a executat toate obligațiunile sale și n'a rămas decât cealaltă parte obligată, actul merit să constate obligațiunile acestei singure părți face credință chiar dacă a fost făcut într'un singur exemplar și semnat numai de partea ce a rămas să execute obligațiunile sale, dovada art. 117 alin. ultim cod. civil.“

„Deși în speță este cert că cumpărătoarea plătitese tot prețul și că actul era merit să constate numai obligațiunile vânzătorului, adică devenise unilateral, totuși Tribunalul găsește că înscrisul scris și semnat de vânzător, nu constituie nici o dovadă, și-l înlătură ca neexistent“.

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că Tribunalul, ca instanță de apel, a respins ca nefondată acțiunea introdusă de recurenta Rada Ion R. Moise, cu autorizația soțului ei Ion R. Moise, în contra intimatei Șita Ion R. Samoilă, pentru revendicarea a două hectare și douăzeci și cinci arii, loc arabil situat în comuna Meteleu, județul Buzău.

Că, spre a hotărî astfel Tribunalul constată în fapt că în anul 1912, printr'un act sub semnătura

privată, transcris la Tribunalul Buzău sub No. 6180/912, Muhălaşcu Vasile, vinde locul în chestiune Sevastiței Ștefan M. Vasile, care, neștiind carte, a semnat actul prin punere de deget, că la 2 Mai 1922, Sevastița Ștefan M. Vasile, prin actul autenticat la No. 240/922 de acelaș Tribunal și transcris la No. 4088/922 vinde locul în chestiune recurentei Rada Ion R. Moise, vinde intimătei Sița Constantin Samoilă, acelaș loc pe care îl vânduse mai înainte Sevastiței S. M. Vasile și pe care aceeași a vândut recurentei care a introdus acțiunea de față, și apoi, — motivează Tribunalul — recurenta deși a cumpărat prin act autentic transcris dela Sevastița S. M. Vasile, cumpărându-l dela Mihălaşcu Vasile printr'un act în care ea a semnat prin punere de deget nu la putut dobândi în mod valabil și deci nu la avut în patrimoniul ei, este de principiu că părțile care nu știu carte nu pot fi admise a dovedi existența unei convențiuni printr'un înscris sub semnătură privată, pe care nu l-a semnat propriu, chiar dacă înscrisul ar fi transcris, deoarece transcrierea unei convenții a cărei existență nu poate fi dovedită nu produce niciun efect fiind și ea inexistentă.

Având în vedere că, înaintea Tribunalului, recurenta a mai susținut, că, în specie, semnătura proprie a vânzătorului Mihălaşcu Vasile pusă pe actul de vânzare ce a încheiat cu autoarea ei ar fi suficientă spre a face dovada existenței acestei vânzări, deoarece vânzătorul declarând prin act că a primit prețul vânzării și că nu mai are nici o pretențiune, prin aceasta ar fi descărcat pe cumpărătoare de orice obligațiuni și ar fi rămas numai el singur obligat de a preda imobilul vândut, că în asemenea caz actul de vânzare a devenit din sinalagmatic unilateral și așa fiind semnătura vânzătorului a celui rămas obligat, era singură necesară.

Că, Tribunalul a înlăturat acest mijloc de apărare, pe motiv că, dacă un contract sinalagmatic poate deveni unilateral, faptul acesta nu poate fi de natură a ridica convențiunei caracterul ce avea în momentul nașterii sale; că, spre a putea fi vorba de o vânzare care a primit un caracter unilateral, trebuie ca în prealabil să se facă dovada existenței vânzării, care în momentul nașterii sale este incontestabil bilaterală; că, așa fiind și întrucât recurenta, în dovedirea acestei vânzări, în afară de actul menționat făcut sub semnătură privată, n'a cerut Tribunalului încuviințarea altor mijloace de dovadă legală, urmează că acțiunea de față este nefondată.

Având în vedere că, prin punctul al doilea al susținerilor din motivul de casare, recurenta pretinde că rău Tribunalul ar fi judecat în modul sus menționat, deoarece vânzarea sus menționată dobândind un caracter unilateral, actul semnat de vânzător și invocat în dovedirea ei, ar face dovada vânzării independent de lipsa semnăturii cumpărătoarei.

Considerând că, convenția de vânzare fiind un act sinalagmatic bilateral, prin care părțile contractante se obligă reciproc una față de alta, urmează că acordul de voințe dintre părțile contractante trebuie să fie constatat, într'un act de vânzare încheiat sub semnătură privată, prin semnătura proprie a tuturor părților, deoarece acest mod de semnare este singurul de natură a da unor asemenea acte

forța probantă prin care să se constate caracterul sinalagmatic al vânzării. Că, deci, semnarea unui act de vânzare, încheiat sub semnătură privată, de către una din părți, prin punere de deget, are drept efect nevalabilitatea actului, iar împrejurarea că actul astfel făcut ar putea deveni după împrejurări, din bilateral, unilateral, în ceea ce privește obligațiunea luată de partea care l'a semnat propriu, nu poate fi de natură a valida vânzarea nevalabil încheiată, printr'un asemenea act, deoarece vânzarea fiind prin esența ei sinalagmatică, nu poate fi constatată, când este vorba de acte încheiate sub semnătură privată, decât numai dacă aceste acte sunt semnate propriu de toate părțile contractante.

Că, așa fiind, cu drept cuvânt Tribunalul a înlăturat ca neîntemeiată susținerea recurentului, cum că actul de vânzare în chestiune ar fi valabil în ceea ce privește obligațiunea vânzătorului, care l'a semnat propriu, prin faptul că ar fi devenit unilateral în ceea ce privește pe vânzător; că procedând astfel, Tribunalul a făcut o justă aplicațiune a principiilor de drept relative la materie.

Că, așa fiind și întrucât Tribunalul a mai constatat că recurenta în afară de actul sus menționat, n'a mai indicat și alte mijloace de probă, în dovedirea vânzării, cu drept cuvânt a respins acțiunea de față ca nefondată.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 22 Februarie 1926

Peședinția D-lui S. Cogălniceanu, președinte

P. Șerbănescu-Calmuc cu Năstase Nichifor și alții

RETRACT LITIGIOS. — ACȚIUNE PENTRU ESIRE DIN INDIVIZIUNE. — DACĂ CONSITUE UN LITIGIU. — ART. 728 ȘI URM. ȘI 1402-1403 C. CIVIL.

O acțiune de partaj nu constituie prin ea însăși un litigiu, atâta timp cât drepturile părților nu sunt contestate fie care din ele fiind și reclamantă și pârâtă, când însă una din părțile cari figurează în acțiunea de partaj contestă drepturile celorlalte, atunci drepturile cari fac obiectul acțiunii de partaj, devin drepturi litigioase și retractul litigios este operant.

No. — Rospins apelul făcut de P. Șerbănescu-Calmuc în contra sentinței civile cu No. 40/924 a Trib. Prahova în proces cu Năstase Nichifor și alții.

S'au ascultat D-nii avocați G. Pop Șerbănescu, Teodorini și V. Toncescu pentru apelant și S. Rosenthal pentru intimați.

Curtea,

Asupra apelului făcut de P. Șerbănescu-Calmuc contra sentinței civile Nr. 40/924 a Tribunalului Prahova.

Având în vedere actele din dosar, cât și susținerile părților.

Având în vedere că, din toate acestea rezultă că faptele în acest proces sunt următoarele:

În comuna Telega încetează din viață în 1910, Septembrie 7, femeia Sia Iordache Hoia, lăsând

în urma sa patru copii: Dobre, Gheorghe, Maria și Ioana și înainte de a se fi făcut un partaj voluntar sau judiciar al averii rămasă pe urma ei, în 1913 Martie, Dobre își vinde drepturile sale soților Nichifor, din cari Sia murind, este reprezentată azi prin M. I. St. Grecu.

În Septembrie ceilalți trei din moștenitorii defunctei Sia Hoiaia, chiamă în judecată înaintea judecătoriei Ocolului Câmpina pe soții Nichifor cerând prin această acțiune că într-o dată a rămas dela Nastasia Iordache Hoiaia ca un hectar și un sfert pământ în Comuna Ielega care loc se stăpânește în indiviziune de numiții reclamanti și de Năstase și Sia Nichifor, să se stabilească judecătorește masa succesorală, să se ordone esirea din indiviziune și partajarea acelu loc în patru părți de o potrivă de egale, mai cerând prin aceiaș petiție ca să se admită proba cu martori pentru stabilirea filiațiunii și identitatea masei succesorale.

La prima înfățișare a procesului la judecătorie, anume la 5 Octombrie 1913, se vede din jurnalul judecătoriei din acea zi, că pârâții soții Nichifor au cerut ca reclamanti să-și completeze mai întâiu actele pe baza cărora se intentase acțiunea, opunându-se la audierea martorilor ce fuseseră propuși și citați de reclamanti prin petiția introductivă și la 25 Februarie în lipsa pârâților s'a admis acțiune reclamantilor prin încheerea din acea zi a judecătoriei, contra cărei încheeri s'a făcut de soții Nichifor apel cerându-se infirmarea ei și respingerea acțiunii reclamantilor, pentru următoarele trei motive: Incompetința primei instanțe, căci averea rămasă a cărei partajare se cere valora mai mult de 3000 lei; II-lea, că autorul pârâților anume Dobre I. Honia a prescris proprietatea locului a cărei partajare se cere și al III-lea, că nici calitatea de moștenitori nu au dovedit-o reclamanti.

În timpul când procesul de partaj se află înaintea tribunalului, anume la 10 Decembrie 1914, reclamantele Maria și Ioana vând lui Șerbănescu-Calmuc drepturile lor succesorale ce li se cuvenia dela defuncta Sia Iordache Hoiaia și la 12 Februarie 1915 acesta și intervine, cerând ca el să fie citat în locul vânzătoarelor Maria și Ioana și cari să fie scoase din proces. În urmă la 29 Maiu 1915, se face cerere de a fi chemată și Societatea „Columbia“ în proces, iar la 10 Septembrie 1915, înaintea tribunalului toate părțile recunosc că averea a cărei partajare se ceruse înaintea judecătoriei Câmpina excedea suma de 3000 lei și că deci, Judecătoră Ocolului Câmpina nu era competentă și tribunalul statuând asupra acestei cereri reține el procesul în prima instanță, urmându-se apoi înaintea tribunalului cu facerea probelor de filiațiune de către reclamanti dela prima instanță, iar la 1919 Petre Șerbănescu-Calmuc cu actul de cumpărare autentificat la No. 565/920 cumpără dela St. Ianculescu drepturile lui Gheorghe I. Hoiaia, ce acesta le avea ca reclamant în această succesiune. În timpul procesului Societatea Columbia oferă interveniențului Șerbănescu-Calmuc retractul litigios, ofertă ce se retrage în urmă, făcându-se de către soții Nichifor o nouă ofertă și care este admisă de tribunal prin sentința din 8 Februarie 1924 în contra cărei sentințe s'a făcut apelul dedus în judecata Curței azi.

Motivele apelului făcut de P. Șerbănescu-Calmuc

sunt următoarele: rău tribunalul a admis retractul litigios pentru că în exercitarea retractului litigios se cere ca creanța sau lucrul vândut să fie litigios adică să fie proces și contestație în același timp asupra acelu drept, ori în speță, în momentul cesiunii nu era nici un proces, nici contestație; b) intimații Năstase Nichifor și Maria I. Hoiaia nu au calitatea de a exercita retractul litigios, căci dispoziția art. 1402 c. civ. nu o poate invoca decât pârâțul din acțiune, ori în speță intimații sunt reclamanti în procesul de partaj; III) că, în exercitarea retractului litigios se cere să nu fie lezat nici cedentul și nici cesionarul creanței, urmând ca acesta să fie indemnizat integral de prețul plătit, ori în speță prețul cesiunii e nedeterminat și nici nu se poate determina; IV) apelantul cumpărând drepturile într-o succesiune, face inaplicabil retractul litigios, căci litigiul poartă numai asupra unui drept de succesiune care este un accesoriu; și al V-lea) că retractul litigios nu se aplică când nu stinge procesul; ori, așa cum l-a admis Tribunalul retractul litigios, nu a stins întreg procesul și că în orice caz și Năstase Nichifor este tot un cumpărător de drepturi litigioase, întrucât el a cumpărat drepturile lui Dobre, pe baza căror drepturi se pretinde proprietar al locului în proces astăzi.

Considerând că, acestea fiind faptele procesului și motivele de nemulțumire ale apelantilor contra sentinței Tribunalului, Curtea urmează a vedea și examina dacă primul motiv de apel este sau nu fondat, adică dacă în momentul când reclamantele din proces Maria și Ioana la 10 Decembrie 1915, când vindeau apelantului Șerbănescu-Calmuc drepturile lor succesorale din averea defunctei lor mame Sia Hoiaia, cum și la data de 17 Mai 1919, când Gheorghe Hoiaia vinde și el drepturile sale din aceeași succesiune, exista proces și contestație asupra fondului vândut.

Considerând că, în prim loc rezultă din dosar că în adevăr înainte ca Maria, Ioana și Gheorghe să fi vândut drepturile lor ce avea în succesiunea mamei lor Sia Iordache Hoiaia, era intentat un proces în partajarea averii rămasă lor dela defuncta mamă Sia Hoiaia în care fusesse chemați ca pârâți soții Nichifor; că acest proces fusesse intentat înaintea Judecătoriei de ocol din Câmpina înaintea căreia a avut loc trei înfățișeri și că la ultima înfățișare în lipsa lui Nichifor s'a admis în principiu acțiunea de esire din indiviziune.

Că, contra acestei încheieri făcându-se apel de către intimatul de azi Năstase Nichifor, între alte motive și pentru incompetința primei instanțe întrucât averea a cărei partajare se cere era mai mare de 300 lei, Tribunalul în urma concluziunilor conforme ale tuturor părților a admis că Judecătoră nu era competentă de a judeca această cerere de partaj și a reținut judecarea acțiunii în prima instanță.

Că, în această situație, discuție azi nu mai poate fi asupra actelor judecătorești făcute înaintea Judecătoriei de ocol Câmpina, dacă ele constată sau nu un proces și o contestație, întrucât judecătoră nu era competentă „ratione materiae“ a judeca acțiunea și deci nu au aceste acte nici o valoare juridică, așa că în soluționarea chestiunii de a se ști dacă a fost sau nu proces la data când s'a propus

retractul litigios, trebuie a se examina numai actele și susținerile părților făcute înaintea Tribunalului Prahova, instanță competentă de a judeca procesul ce exista între părți.

Considerând că, de altminterlea însă din tot ce s'a urmat înaintea Judecătoria de ocol nu rezultă un indiciu că soții Nichifor ar fi recunoscut vreodată calitatea și drepturile apelantelor Maria, Ioana și Gheorghe, căci la prima înfățișare, soții Nichifor au cerut ca reclamantele să-și completeze actele pe baza cărora își sprijină acțiunea, cerere ce nu poate fi considerată ca o recunoaștere a drepturilor reclamantelor, ci din contră constituia o contestare a acestor drepturi.

Considerând însă că, înaintea Tribunalului, instanță în drept a judeca procesul de partaj, se vedește și existența procesului sau contestării drepturilor cerute de apelantele de azi.

În adevăr, cererea prin care Tribunalul a fost sesizat cu judecarea acțiunii de eșire din indiviziune, este apelul făcut de soții Nichifor și înregistrat la Tribunal la 5 Martie 1914; ori prin această petiție de apel se contestă în mod formal și calitatea reclamantelor, apelante azi, a fi moștenitoare a defunctei Sia Iordache Hoia, cum și drepturile lor asupra terenului în litigiu, căci soții Nichifor invocă că autorii lor au preseris prin posesie proprietatea terenului a cărui partajare se cere; ori această contestație scrisă a avut loc la 5 Martie 1914, data introducerii apelului, adică anterior datei când Maria, Ioana și Gheorghe au cesionat drepturile lor lui Șerbănescu Calmuc, și dela această dată a introducerii apelului soților Nichifor la Tribunal și până la data de 8 Februarie 1924 nu a intervenit înaintea Tribunalului nici un alt act juridic din care să rezulte că procesul a luat finit sau că soții Nichifor au renunțat de a mai contesta drepturile reclamantelor Maria, Ioana și Gheorghe.

Considerând că, în al doilea rând, deși este adevărat că o acțiune de partagiu nu constituie numai prin ea însăși un litigiu, un proces, atât timp cât drepturile niciuneia dintre părți nu sunt contestate și că în o asemenea acțiune fiecare dintre părți sunt și reclamanți și pârâți; însă din momentul ce una dintre părțile din acțiunea de partagiu contestă drepturile celorlalți, în acest caz drepturile ce fac obiectul acțiunii de partagiu, sunt drepturi litigioase; că, în speță, se vede că cei ce și-au formulat drepturile de succesori ai Siei Hoia, au fost Maria, Ioana și Gheorghe; că, soții Năstase Nichifor dețineau locul cerut a fi împărțit, că ei au fost chemați în judecată și că ei au contestat și calitatea și dreptul pentru reclamanți pentru a putea cere partajarea terenului din Telega, în litigiu azi.

Că, prin facerea apelului de către soții Nichifor, aceștia nu au devenit reclamanți, cum se susține de apelantul de azi, căci nimic din situația de cum era introdusă acțiunea la Judecătoria de ocol nu s'a schimbat, fiindcă Tribunalul, prin încheierea sa din 10 Septembrie 1915, a hotărât numai că nu era competentă a judeca procesul Judecătoria de ocol, a reținut el acțiunea de a judeca, în care acțiune apelantele de azi erau reclamante, soții Nichifor erau reclamanți în judecată, pârâți, ei deținând locul și ei erau cari au contestat și calitatea și drepturile reclamantilor, deci așa cum a fost intentat procesul

de către Ioana, Maria și Gheorghe se constată și existența unui proces și unei contestații a drepturilor cesionate lui Calmuc în momentul când a avut loc aceste cesiuni.

Considerând că, deși este adevărat că soții Nichifor și ei sunt cesionarii drepturilor lui Dobre asupra terenului în proces, însă la data când li s'a cesionat lor de către Dobre, drepturile sale, nu a existat nici proces și nici contestație a drepturilor acestuia, așa că azi soții Nichifor sunt în drept a propune retractul litigios și dar primele două motive de apel, invocate de apelante, așa cum s'a arătat mai sus, sunt deci nefondate.

Considerând că, mai departe în examinarea celui de al treilea motiv de apel, Curtea constată că și a doua condițiune cerută de lege pentru a se putea opune retractul litigios, anume că s'a oferit prețul real al cesiunii, speșele contractului și dobânda, sunt îndeplinite.

În adevăr, din actul de cesiune prin care apelantele de azi Ioana și Maria, cași din acel prin care Gheorghe a cedat lui Ianculescu drepturile cuvenite lor din succesiunea mamei lor Sia Hoia, se vede că prețul ambelor acestor cesiuni a fost de 4000 lei, preț care s'a și depus.

Considerând că, apelanții au obiectat însă că pe lângă prețul arătat în actele de cesiune, a mai existat și obligațiunea ce și-o lua cumpărătorul drepturilor successorale de a da și 40% din venitul subso-lului, acesta fiind adevăratul preț al cesiunii și care preț fiind nedeterminat, face executarea retractului litigios imposibilă.

Considerând că, examinându-se cuprinsul acestui act intitulat declarație, invocat de apelant, se vede că cesionarul se obligă prin el că după ce va termina definitiv procesul de eșire din indiviziune a drepturilor ce-i fuseseră cedate de către apelantele de azi și după ce va plasa acele terenuri pentru exploatarea petrolifere, a da apelantelor Ioana Iordache Hoia și Maria din beneficiul net al redevenței 20%, explicându-se însă la finitul acestui act și cauza pentru care își lua concesionarul Petre Șerbănescu-Calmuc această obligație.

Că, din cuprinsul acestui act scris se vede că prin această convenție nu se schimbă prețul cesiunii convenit între părți, însă se încheie o nouă convențiune.

Că, în schimbul obligațiunii ce și lua apelantele de a da ajutor cesionarului, li se vor da acestora anumite puncte din redevență.

Că, dar, acest act constituind altă convențiune între părți, punctele din viitoarea redevență ce se obliga cesionarul Calmuc a le da acestora, având o altă cauză, nu poate fi considerat ca preț al cesiunii.

Că, de altminterlea, cesionarul Șerbănescu-Calmuc nu poate a se opune la admiterea retractului litigios și pentru motivul că procesul la care se referă convențiunea părților cuprinsă în actul intitulat declarație, este chiar procesul de partagiu în discuție azi și care prin admiterea excepției retractului litigios se și tranșează definitiv în contra lui Șerbănescu-Calmuc și deci și Maria și Ioana nu mai pot avea nici o pretențiune în contra lui Calmuc, căci obligația luată de Șerbănescu-Calmuc de a plăti acea redevență nu poate să aibă loc decât în

cazul când acesta câștigă procesul de partagiu de azi.

Că, dar, și această susținere a apelantelor nu poate fi primită ca fondată.

A patra obiecțiune ridicată de apelante este aceea că prin actul de concesiune făcut de cesionar s'au cesionat nu numai drepturile ce aveau numitele asupra terenului în litigiu, ci toate drepturile ce acestea aveau în succesiune, s'a făcut cesiunea unui ansamblu de drepturi, cum se arată prin concesiunile scrise, și că nu este în acest caz admisibil retractul litigios.

Considerând că dar urmează a se avea în vedere de Curte ce anume a făcut obiectul cesiunii prin care Maria și Ioana au cesionat lui Șerbănescu-Calmuc drepturile lor întregi ce aveau în succesiunea mamei lor Sia Iordache Ilioiaia, însă nu s'a făcut până acum cu nimic proba că pe urma Siei Iordache Ilioiaia a mai rămas vreo altă avere decât terenul în discuție; că, din contră, din dosar rezultă probe că altă avere nu a mai rămas dela Sia Iordache Ilioiaia. Așa din însăși cererea de partaj făcută de Maria și Ioana, în măsură de a cunoaște averea rămasă dela mama lor Sia, se vede că se cere partajarea numai a locului în litigiu, ca fiind unica avere rămasă dela Sia Iordache Ilioiaia, căci se arată în petiție, că a rămas pe urma mamei lor numai terenul azi în discuție.

Că, în tot timpul procesului, nici la Judecătoria de ocol și nici la Tribunal numitele nu au arătat că a mai rămas vreo altă avere, ci din contră au conțestat energie că ar mai fi și altă avere, și nici azi nu indică care ar fi acea avere.

Că, așa fiind, este evident, când moștenitoarele defunctei Sia Iordache Ilioiaia vindeau toate drepturile convenite lor în succesiunea mamei lor Sia lui Calmuc, înțelegeau că vindeau drepturile terenului în discuție azi.

Că, apoi, chiar dacă contrariu de ceea ce rezultă din dosar, ar mai exista și vreo altă avere, dat fiind importanța termenului azi în discuție, care este de o mare valoare, căci el este un teren petrolifer și pe el chiar exista în momentul procesului, o importantă sondă, din aceste împrejurări că numai pentru el s'au ocupat părțile să facă acțiune în partaj în vederea tocmai a valorii lui, face dovada Curței aceste fapte că el constituie în orice caz partea principală a averii rămasă dela defuncta Sia Iordache Ilioiaia, că restul dacă ar mai fi, este de o minimă importanță, care a făcut pe apelantele de azi, nici să nu pretindă vreun drept și în acest proces principalul fiind terenul în litigiu, iar restul un accesoriu, este în drept în această situație admisibil exercitarea retractului litigios, încât și această obiecțiune și motiv de apel invocat de apelante este și el nefondat.

Considerând că, ultima obiecțiune ridicată de apelante este aceea că retractul litigios nu se aplică când nu stinge procesul, ori în speță, așa cum a aplicat Tribunalul retractul litigios propus de soții Stan Nichifor, nu stingea întreg procesul, căci a declarat substituind pe drepturile lui V. Șerbănescu Calmuc, rezultând din actul de cumpărare autentificat de Tribunalul Prahova la Nr. 5002/914, însă nu l-a declarat substituit și în drepturile lui Gheorghe Calmuc, comostenitor ce vânduse și el drepturile tot lui V. Șerbănescu-Calmuc și prevăzute în actul autentic la Nr. 560/920 și 565/920.

Considerând că, este adevărat că în dispozitivul sentinței Tribunalului s'a declarat substituit Stan Nichifor numai în drepturile constatate prin actul de cesiune autentic la Nr. 5002/914.

Considerând că, din întregul dosar, din concluziunile puse de părți înaintea instanței, din suma ce se află consemnată, se vede că oferta s'a făcut pentru ambele contracte și că și Tribunalul așa a înțeles a admite în totul retractul litigios, cum fusese propus.

Considerând că, acestea fiind constatate din dosar, cu drept cuvânt intimații soții Nichifor arată azi Curții că nu este decât o simplă eroare făcută de Tribunalul Prahova, că în dispozitivul sentinței sale primind retractul litigios propus s'a referit numai la dispoziția din actul autentic la Nr. 5002/914 și nu la actul autenticat la Nr. 560/926 și 1565/920; că fiind în discuție numai o eroare materială trasă din concluziunile părților relativ la modul cum ele propunea excepția retractului litigios pentru ambele acte, este locul a se face aplicația art. 292 proc. civilă și dosarul procesului ne mai fiind înaintea Tribunalului Prahova, ci înaintea Curții, Curtea este în măsură a îndrepta această eroare.

Considerând că, în al doilea rând făcându-se apel de către soții Nichifor și Societatea Colombia, în virtutea principiului devolutiv al apelului, întreg procesul este pus din nou în discuția Curții azi și ca atare pârâții de la prima instanță, chiar în apelul făcut de P. Șerbănescu-Calmuc, pot să invoace excepțiunea retractului litigios, el putând fi propus în orice stare a procesului și soții Nichifor invocându-l și azi și Curtea constatând că toate condițiunile cerute de art. 1402 cod. civil sunt îndeplinite, urmează a lua act de oferta făcută și a declara operant retractul litigios propus înaintea Tribunalului Prahova Secția II-a, de Năstase Nichifor și Maria Ion State Scarlat Grecul și substituie pe acești în drepturile lui Petre Șerbănescu-Calmuc, rezultate din actul de vânzare-cumpărare autentificat de Trib. Prahova la Nr. 5002/914 și transcris la Nr. 76776/914, precum și din aceea autentificate de judecătoria de Ocol Câmpina la Nr. 560/919 și 565 din 1920 și transcris de Trib. Prahova la Nr. 2465 din 1919 și la Nr. 3048/920.

Că, dar, acestea fiind singurele motive susținute de apelanții azi în instanță pentru admiterea apelului lor, și ele fiind toate nefondate, apelul cată a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul și declară operant retractul litigios.

Semnați: S. Gogălniceanu, I. Stănescu-Buzău, Al. Costin.

TRIBUNALUL PRAHOVA S. I-a

Audiența dela 21 Martie 1927

Președinția D-lui Mircea Sfat judecător unic

I. C. C. Bârdeică cu Gh. M. Burlacu

PĂMÂNT RURAL. — TITLU DE PROPRIETATE. — TABELELE DELA PRIMĂRIE. — ART. 3 DIN LEGEA RURALĂ DELA 1864. SUCCESIUNE. — DREPT EREDITAR. — PRESCRIPTIE ÎN RAPORT CU CEI ALȚI SUCCESIBILI. — TERȚII, — 700, 1846 ȘI 1890 C. CIVIL. ACTE DE STARE CIVILĂ. — CÂND PREZENTAREA LOR ESTE SINGURUL MIJLOC PROBATORIU. — INTERESE BĂNEȘTI. — DOVADĂ DUPĂ DREPTUL COMUN. — MARTORI. — INTEROGATORIU. — ART. 33 COD. CIVIL.

1. Titlul de proprietate al unui împrorietărit la 1864 îl formează tabelele dela Primărie iar nu faptul că o altă persoană afară de cel împrorietărit ar fi plătit ratele din prețul pământului de împrorietărire, singura restricțiune fiind, conform art. 8 din legea rurală de la 1864, acea că în cazul când nu a plătit despăgubirea clăcei pământul va trece către comună.

2. Potrivit dispozițiilor art. 700 cod. civil, dreptul ereditar se prescrie și eredele se consideră străin de succesiune numai în raport cu ceilalți cosuccesibili, sau cu succesibili în grad subsecuent, nu însă în raport și cu terții, de oare ce prin trecere de treizeci ani succesibilul este decăzut numai din dreptul de a intenta acțiunea în petițiune de ereditate, iar nu și acțiunea în revendicare care pentru a fi prescrisă, trebuie ca un terțiu să fi uzucapat potrivit dispozițiilor art. 1890 din codul civil, imobilele succesoriale, întru cât dreptul de proprietate nu se pierde prin neuz.

3. Cu toate că evenimentele de stare civilă nu se pot stabili în principiu decât prin extracte de pe registrele de stare civilă, totuși ori de câte ori sunt în discuție interese bănești, după art. 33 c. civil sunt admisibile orice mijloace de dovadă cum ar fi recunoașterea părților din litigiu.

No. 130. — Respinsă acțiunea intentată de Ion C. C. Bârdeică și Lixandra N. Ariciu cu autorizația soțului său în proces cu Gh. N. Burlacu.

S'au ascultat D-ii avocați: Aurel Boștinescu Schiulești și Gh. Stăniceni pentru reclamanți, și Dina pentru pârâți.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Ion C. C. Bârdeică din comuna Măneciu Pământeni și Lixandra N. Ariciu cu autorizația soțului N. Ariciu și personal, din comuna Homorâciu, prin petițiunea înreg. la No. 20.601/925, în contra pârâtului Gh. M. Burlacu, din Măneciu Pământeni, pentru revendicarea a patru terenuri în suprafață de 3 ha. 7776 m. p. situat tot în comuna Măneciu Pământeni, terenuri ce li se cuvin moștenire dela defunctul lor bunic Dinu Bârdeică, împrorietărit la 1864.

Având în vedere actele din dosar, debaterile orale cum și concluziunile scrise depuse la dosar.

Având în vedere că, în fapt se stabilește, necontestat, că Dinu Bârdeică a fost împrorietărit în anul 1864 cu 11 pogoane și 398 stj. p. și a murit în anul 1867, iar că în urma sa a rămas ca singur copil Constantin născut în 1859, și ca avere terenul arătat în acțiune.

Având în vedere că, în fapt, se mai stabilește că, după moartea lui Dinu, Anea soția acestuia s'a măritat în anul 1867 cu pârâțul Gh. M. Burlacu care a continuat a plăti despăgubirea clăcei.

Având în vedere că, acestea fiind stabilite în fapt, urmează a analiza punctele rămase în discuțiune între părți și anume:

1) Susținerile pârâtului că el continuând a plăti clăca și că această plată i-a conferit titlul de proprietar conform art. 8 legea din 15 August 1864.

Având în vedere că, din certificatul No. 910/912 al Primăriei Măneciu Pământeni se constată că pe locurile din litigiu a fost împrorietărit Dinu Bârdeică.

Considerând că, ceiace formează în mod definitiv și irevocabil baza unei adevărate situațiuni de drept în favoarea împrorietăriților, sunt tabelele întocmite și rămase la Primării, cunoscute sub numele de tabelul litera A, așa că Dinu Bârdeică fiind trecut în acel tabel, titlul său de proprietate este deplin stabilit.

Considerând că, din art. 8 legea agrară din 1864 nu rezultă decât că va trece către comună terenul pentru care nu s'a plătit despăgubirea clăcei, cuvenită stăpânului de moșie și nu și ce susține pârâțul că orice plată făcută de oricine îi conferă titlul de împrorietărit, fără să fi împlinit și celelalte condiții, așa că din acest punct de vedere susținerea sa este neîntemeiată.

2) Având în vedere că în al doilea rând pârâțul arată că „Const. D. Bârdeică autorul reclamanților nu mai avea calitatea să pornească acțiunea în revendicare ca herede al lui Dinu Bârdeică, de oarece timp de 30 ani dela majoratul său, din anul 1879 nu a pornit această acțiune în revendicare și deci este decăzut din această calitate conform art. 700 cod. civ.”

Având în vedere că din actele din dosar rezultă că Const. Dinu Bârdeica autorul reclamanților s'a născut în anul 1858 și deci a devenit major în anul 1879, iar în anul 1913 a intentat acțiune în revendicare contra pârâtului actual pentru aceleași terenuri, acțiune care s'a perimat în Octombrie 1925 la cererea pârâtului, contra moștenitorilor introduși de el în cauză posterior însă prezentei acțiuni introdusă la 31 Martie 1925.

Considerând că, astfel cum este formulată obiecțiunea pârâtului ea pare că se referă atât la pierderea calității de succesori prevăzută de art. 700 cât și la prescripția stabilită de art. 1890.

Considerând că conform art. 700 dreptul ereditar se prescrie și eredele se consideră ca strein de succesiune (după un sistem împărțit de majoritatea autorilor și de ultimele jurisprudențe), dar acest fapt nu are raport decât numai cu ceilalți cosuccesibili sau cu succesibili în grad subsecuent care au luat succesiunea și cărora le mărește partea ereditară, nu însă și terților cari nu pot beneficia ridicând această excepțiune, de oarece ei nu au nici o cotă ereditară care să fie mărită prin „jus accrescendi”.

Că, în general, succesibilul care a stat în inacțiune 30 de ani din ziua deschiderii succesiunii este decăzut dar nu din acțiunea în revendicare ci din petiția de ereditate și aceasta, cum e firesc, intentată față de cosuccesibili sau moștenitorii subsecuenți și cari s'au pus în posesiune, deși ei nu au prescris prin o prescripție achizitivă în timp de 30 ani.

Considerând că, în afară de acești succesibili, ar putea fi și terți cari s'ar pune în stăpânirea eredității, dar numai în cazul când ar pretinde un titlu „pro herede” ar putea debuta pe reclamant din ac-

ține dar nu și în cazul când ar pretinde un titlu „pro possessore“ așa cum pretinde pârâtul care singur și-a creiat situația.

Având în vedere că, conform art. 1890 toate acțiunile atât reale cât și personale pe cari legea nu le-a declarat imprescriptibile și pentru care nu a defipt un termen de prescripție se vor prescrie prin treizeci ani, și acțiunea în revendicare nu intră în excepții.

Considerând însă că, acțiunea în revendicare nefiind decât punerea în mișcare a dreptului de proprietate urmează că aceleași reguli aplicabile proprietății se aplică și acțiunii de valorificare a acestui drept.

Considerând că, dreptul de proprietate nu se pierde prin ne uz și că dreptul odată dobândit, cum este și în speță dobândit prin tabel, el continuă „animo tantum“ independent de orice deținere materială, așa că și acțiunea în revendicare nu este susceptibilă de a se stinge direct oricât de prelungită ar fi inacțiunea proprietarului în ce privește intentarea acțiunii, ca și exercițiul dreptului, pentru că în acest caz proprietatea s'ar putea dobândi în afară de modurile prevăzute de art. 644, lucru ce legea nu admite.

Având în vedere că, în afară de aceste considerațiuni, pârâtul invoacă și prescripția achizitivă arătând că a posedat în condițiunile art. 1847 c. civ.

Având în vedere că în fapt este necontestat de reclamanti că în anul 1867 pârâtul căsătorindu-se cu Anca soția unicului reclamantilor, a început a stăpâni terenul din litigiu până în prezent și că această stăpânire a fost întreruptă în anul 1913 prin acțiunea introdusă de Constantin Dinu Bârdeică tatăl reclamantilor, dar susțin ei, că din depunerile martorilor nu rezultă că această stăpânire a fost în condițiile art. 1847 de oarece martorii afirmă că posesia a fost continuată de Anca în numele minorului, iar după ajungerea la majorat, terenul a fost lăsat în folosința mamei sale Anca cât va trăi.

Având în vedere că în fapt depunerile martorilor nu sunt tocmai clare de oarece ele arată că pământul provine dela Dinu Bârdeică, lucru care este necontestat dar care nu rezolvă pricina.

Că, din depunerea martorului Moise Cojocaru se vede clar că pârâtul a stăpânit, iar celelalte depuneri arată că s'a stăpânit de pârât în calitate de soț al Ancăi.

Considerând însă că, stabilindu-se neîndoios că pârâtul a început a plăti claca încă din anul 1867, pe numele său propriu, se deduce că stăpânirea s'a făcut cu intenția de a poseda lucrul, pentru sine, așa că depunerile martorilor nu pot determina stabilirea acestui element subiectiv.

Considerând că, elementul deținerei materiale a lucrului se deduce din toate elementele de fapt expuse mai sus și rezultate din debateri, unite cu mărturisirea pe care o face Constantin Dinu Bârdeică în procesul intentat în 1913 din care rezultă că pârâtul a posedat terenul.

Având în vedere că, stăpânirea a început dela 1867 în condițiunile art. 1847 c. civ. și a fost suspendată numai în timpul minorității lui Const. D. Bârdeică până în anul 1879, iar dela această dată și până la 1913 când s'a intentat prima acțiune în

contra pârâtului sunt 34 ani, deci peste timpul necesar pentru a prescrie, așa că acest mijloc de apărare urmează a fi luat în considerare și admis.

Considerând că, în drept, chiar dacă vitiul precarității ar fi existat la început din pricina minorității lui Const. Bârdeica, în anul 1879 dispărând minoritatea a dispărut și acel vitiu, și o nouă prescripție s'a început, care până la 1913 este peste termenul de 30 ani și pentru care chiar de rea credință dacă ar fi fost pârâtul tot aparentă este.

Considerând că față de acestea este inutil a mai discuta obiecțiunea dedusă din întreruperea prescripției în urma introducerii acțiunii de a doua în anul 1925 înaintea perimării celei din 1913.

Având în vedere că pârâtul a mai susținut că moartea lui Const. D. Bârdeica autorul reclamanților nu este dovedită prin act de deces, lucru ce este exact în fapt și în acest caz succesorii nu pot intenta acțiunea în numele autorului lor.

Având în vedere că, este adevărat că evenimentele de stare civilă nu se pot stabili decât prin extracte după registrele de stare civilă.

Având în vedere că, oridecâteori este vorba însă de interesele bănești ale părților orice mijloc de dovadă este admisibil.

Că, în speță, cererea fiind de interes pecuniar dovada decesului poate fi înlocuită prin recunoașterea pârâtului care a făcut-o în cererea de primare a acțiunii din 1913, când a introdus în cauză pe actualii reclamanti în calitate de moștenitori ai defunctului Const. Bârdeica pentru ca față de ei să se perime acea acțiune.

Având în vedere că, chiar dacă acest lucru nu ar fi necontestat încă se poate stabili moartea lui Const. D. Bârdeica și din celelalte elemente de fapt, ca plecarea în război, lipsa de știri vreme de zece ani, unită și cu faptul că în timpul războiului pentru cei morți nu s'au ținut registre regulate de corpurile de trupă.

Considerând că, pentru a putea înlocui un act de stare civilă prin astfel de elemente, în drept se deduce din art. 33 și 85 care arată că lipsa registrelor sau neregulata lor ținere, autoriză la proba cu martori și deci și la prezumțiuni când ele sunt grave, precise și concordante așa că această obiecțiune ridicată de pârât este neîntemeiată.

Că, prin urmare, față de acestea acțiunea urmează a fi respinsă.

Apreciind asupra speselor de judecată cerute de pârât le fixează la 3000 lei.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnat: *Mircea Sfat.*

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat.

Tabla de materii pe anul 1926 se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

Acei cari nu au primit-o, sunt rugați a ne încunoștiința spre a li se trimite.